

Lösning till problem november 2000

Om $m = 0$ reduceras olikheten till identiteten $2 = 2$.

Om $m = -1$ får man också en identitet $\frac{b}{a+b} + \frac{a}{a+b} = 1$.

Antag nu att $m \geq 1$. Binomialteoremet och olikheten mellan aritmetiskt och geometriskt medium ger då

$$\begin{aligned}\left(1 + \frac{a}{b}\right)^m + \left(1 + \frac{b}{a}\right)^m &= \sum_{k=0}^m \binom{m}{k} \left(\frac{a^k}{b^k} + \frac{b^k}{a^k}\right) \\ &\geq \sum_{k=0}^m \binom{m}{k} 2\sqrt{\frac{a^k}{b^k} \cdot \frac{b^k}{a^k}} \\ &= 2 \sum_{k=0}^m \binom{m}{k} = 2^{m+1}.\end{aligned}$$

Eftersom $m \geq 1$ gäller likhet om och endast om $\frac{a^k}{b^k} = \frac{b^k}{a^k}$ för $k = 1, \dots, m$, dvs om och endast om $a = b$.
För $m < -1$ gäller

$$\begin{aligned}2^{-m} \left(\left(1 + \frac{a}{b}\right)^m + \left(1 + \frac{b}{a}\right)^m \right) &= \left(\frac{2b}{a+b}\right)^{-m} + \left(\frac{2a}{a+b}\right)^{-m} \\ &= \left(1 + \frac{b-a}{a+b}\right)^{-m} + \left(1 - \frac{b-a}{a+b}\right)^{-m}.\end{aligned}$$

Den här gången ger binomialteoremet

$$\begin{aligned}\left(1 + \frac{b-a}{a+b}\right)^{-m} + \left(1 - \frac{b-a}{a+b}\right)^{-m} &= \sum_{k=0}^{-m} \binom{-m}{k} \left(\left(\frac{b-a}{a+b}\right)^k + \left(\frac{a-b}{a+b}\right)^k \right) \\ &= 2 \sum_{k=0}^{\lfloor -m/2 \rfloor} \binom{-m}{2k} \left(\frac{b-a}{a+b}\right)^k \\ &= 2 + 2 \sum_{k=1}^{\lfloor -m/2 \rfloor} \binom{-m}{2k} \left(\frac{b-a}{a+b}\right)^k \geq 2,\end{aligned}$$

och med likhet om och endast om $a = b$.

Efter denna lovsång till binomialteoremet måste man erkänna att analys också kan vara kraftfull.

Betrakta funktionsskaran $f_m(x) = (1+x)^m + (1+x^{-1})^m$ där $m \in \mathbb{Z}$ och $x > 0$.

Derivation ger $f'_m(x) = m((1+x)^{m-1} - x^{-2}(1+x^{-1})^{m-1}) = m(1+x)^{m-1}(1-x^{-m-1})$. För $m = 0$ och $m = -1$ är derivatan identiskt noll och för övriga värden på m byter derivatan tecken från negativ till positiv i punkten $x = 1$.

Svar: För $m = 0$ och $m = -1$ gäller likhet för alla a och b i övriga fall om och endast om $a = b$.